

ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฉบับที่ D38 31 ก.ค 68		วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ฮุน เซน ฮุน มา เนต อาชญากรสงคราม	ฮุน เซน – ฮุน มาเนต กับข้อกล่าวหาอาชญากรรมสงคราม และ ความเป็นไปได้ในกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ	
ประเด็นสำคัญ	- บริบทข้อพิพาทชายแดน: จุดปะทะของอำนาจและอธิปไตย - ฮุน เซน-ฮุน มาเนต: เครือข่ายอำนาจและความรับผิดชอบ - กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ: การเข้าข่ายอาชญากรรมสงคราม - ท่าทีของ สหรัฐฯ, จีน และ อาเซียน - แนวโน้มในอนาคต: ดุลอำนาจในอินโดจีน - การเปรียบเทียบกรณีแอฟริกาใต้-อิสราเอล กับ ไทย-กัมพูชา: ศึกษาความเป็นไปได้ในกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ	

บริบทข้อพิพาทชายแดน: จุดปะทะของอำนาจและอธิปไตย

ความตึงเครียดระหว่างไทยกับกัมพูชาปะทุขึ้นอีกครั้ง บริเวณชายแดน โดยเริ่มมาจากในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม 2568 ทหารไทยเหยียบกับระเบิดที่กัมพูชาวางไว้ โดยครั้งแรกเกิดในพื้นที่ช่องอานม้า จ.อุบลราชธานี ทำให้ทหารได้รับบาดเจ็บจำนวน 5 นาย ซึ่งเป็นชนวนให้เกิดมาตรการตอบโต้และความตึงเครียดที่ทวีความรุนแรงขึ้นใน 24 กรกฎาคม 2568 ได้เกิดเหตุปะทะ บริเวณปราสาทตาเมือนธม (Ta Muen Thom) และอีกหลายพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นการเผชิญหน้ากันหลายจุดโดยแต่ละฝ่ายต่างกล่าวหาว่าฝ่ายตรงข้ามเป็นต้นเหตุ และมีการยิงปืนใหญ่เข้าใส่หมู่บ้านของพลเรือนไทย ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต และ บาดเจ็บ ประชาชนจำนวนมากต้องอพยพออกจากพื้นที่ แน่แน่นอนว่าเหตุการณ์นี้มีได้เป็นเพียงความขัดแย้งชายแดนทั่วไป หากแต่สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างอำนาจภายในของกัมพูชา และวิธีที่รัฐใช้อำนาจทหารเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนอย่างไม่คำนึงถึงกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

การเคลื่อนไหวทางทหารในครั้งนี้ก่อให้เกิดข้อกล่าวหาว่า ฮุน มาเนต นายกรัฐมนตรีกัมพูชา และบิดาของเขา ฮุน เซน อดีตผู้นำ ที่ครองอำนาจมายาวนานว่า ได้ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศถึงขั้นอาจเข้าข่าย

“อาชญากรรมสงคราม” (War Crimes) โดยเฉพาะหากการกระทำดังกล่าวมีลักษณะของการสังหารพลเรือนโดยเจตนา หรือใช้กำลังเกินสมควรในพื้นที่พิพาทที่ยังอยู่ในกระบวนการเจรจา

ฮุน เซน-ฮุน มาเนต: เครือข่ายอำนาจและความรับผิดชอบ

แม้ ฮุน เซน จะก้าวลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในปี 2566 แต่หลายฝ่ายเห็นว่าเขายังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางนโยบายและการเมืองกัมพูชา โดยเฉพาะด้านความมั่นคง การสืบทอดอำนาจจากบิดาสืบบุตรในลักษณะ “รัฐราชวงศ์” ทำให้หลายฝ่ายมองว่า ฮุน มาเนต เป็นเพียงผู้นำโดยพฤตินัย ขณะที่ ฮุน เซน ยังคงเป็นผู้ควบคุม เครือข่ายอำนาจอยู่เบื้องหลัง

ในแง่ของความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความรุนแรงบริเวณชายแดน หากมีคำสั่งทางการทหารที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือดำเนินการสังหารพลเรือนโดยเจตนา แม้จะเป็นเพียง “ผู้นำสูงสุด” โดยนัย ก็อาจถูกโยงให้รับผิดชอบร่วมกันได้ตามหลัก “Command Responsibility” ซึ่งศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court - ICC) เคยใช้ในการดำเนินคดีอดีตผู้นำยูโกสลาเวียหรือรวันดามาแล้ว

กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ: การเข้าข่ายอาชญากรรมสงคราม

ตามบทบัญญัติของ ธรรมนูญกรุงโรม (Rome Statute) และ อนุสัญญาเจนีวา (Geneva Conventions) การโจมตีพลเรือนอย่างจงใจ การใช้กำลังเกินขอบเขตความจำเป็นทางทหาร หรือการรุกร้าดินแดนที่มีสถานะพิพาท ล้วนถือเป็นการกระทำที่อาจเข้าข่ายอาชญากรรมสงคราม มีรายงานจากหน่วยงานสิทธิมนุษยชนไทย และองค์กรสังเกตการณ์นานาชาติระบุว่า มีพลเรือนไทยเสียชีวิตหลายราย บ้านเรือนถูกเผาทำลาย และพื้นที่เกษตรได้รับความเสียหายโดยไม่ปรากฏเหตุผลทางการทหารที่ชัดเจน

การกระทำของ ฮุน เซน และ ฮุน มาเนต ที่เป็นประเด็นในข้อกล่าวหา “อาชญากรรมสงคราม”

1. การโจมตีเป้าหมายพลเรือน กองทัพกัมพูชาใช้อาวุธหนัก เช่น ปืนใหญ่และจรวดโจมตีพื้นที่หมู่บ้านชายแดนไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ไม่มีเป้าหมายทางทหารชัดเจน ส่งผลให้ พลเรือนเสียชีวิตจำนวนมาก รวมถึงเด็กและผู้หญิง บ้านเรือนและโรงเรียนถูกเผาทำลาย, ประชาชนกว่า 100,000 คนต้องอพยพหนีภัย รวมถึง การใช้โล่มนุษย์ในการวางอาวุธ ในการสู้รบ ของทางกัมพูชา เป็นการละเมิด Rome Statute: "การตั้งใจโจมตีพลเรือนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการสู้รบ"

2. การสั่งการโจมตีจากระดับนโยบาย มีข้อมูลจากแหล่งข่าวทหารและองค์กรสิทธิมนุษยชนว่า การโจมตีและการเคลื่อนกำลังชายแดนได้รับการอนุมัติในระดับสูงของรัฐบาลกัมพูชา ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของ ฮุน มาเนต และได้รับคำปรึกษาจาก ฮุน เซน โดยตรงซึ่ง ละเมิดหลัก “Command Responsibility” ตาม Rome Statute ข้อ 28

3. การใช้กำลังรุนแรงในพื้นที่พิพาทที่อยู่ระหว่างการเจรจา พื้นที่ที่ถูกโจมตีอยู่ในเขตที่สองประเทศยังไม่ได้จัดทำหลักเขตอย่างเป็นทางการ และอยู่ในสถานะ “พื้นที่พิพาท” ภายใต้ข้อตกลงหยุดยิงระหว่างปี 2554 – 2555 ซึ่งยังมีผลในทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่ง **ขัดต่อหลัก proportionality และ necessity** ของกฎหมายมนุษยธรรมสากล

4. การบิดเบือนข้อมูลต่อสาธารณชนระหว่างประเทศ ทางการกัมพูชาปฏิเสธการมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์และกล่าวหาว่าไทยเป็นฝ่ายรุกราน แม้จะมีหลักฐานจากภาพถ่ายดาวเทียมและการบันทึกจากหน่วยงานอิสระที่ชี้ว่าเป็นการโจมตีจากกัมพูชาก่อน การบิดเบือนหรือปิดบังความจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนอาจไม่ใช่อาชญากรรมโดยตรง แต่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศ

แต่การละเมิดสัญญาหยุดยิง (ceasefire agreement violation) ของ กัมพูชาหลังจากที่ไปเจรจาหยุดยิงที่ มาเลเซียแล้วจะถือเป็น อาชญากรรมสงคราม กรณีที่ การละเมิดนั้น กระทำอย่างจงใจและรุนแรง และ การโจมตีนั้น มุ่งเป้าไปยังพลเรือน, โครงสร้างพื้นฐานพลเรือน, หรือ มีการใช้อาวุธต้องห้าม, โจมตีโรงพยาบาล, หรือสังหารผู้ที่ยอมจำนน **ในกรณีนี้** การละเมิดถือเป็น “การฝ่าฝืนสัญญา ทางการทำทุต” หรือ “การละเมิดค่านิยมทางทหาร” เท่านั้น

ท่าทีของ สหรัฐฯ, จีน และ อาเซียน

สหรัฐฯ: กระทรวงต่างประเทศสหรัฐฯ ได้แถลงออกมาอย่างชัดเจนว่า “สหรัฐฯ มีความกังวลอย่างยิ่งต่อข่าวรายงานความรุนแรงที่ทวีความรุนแรงขึ้นตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา” และเรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายยุติการโจมตีทันทีพร้อมปกป้องพลเรือนทุกคน รัฐมนตรีต่างประเทศ Marco Rubio ได้

กล่าวว่า สหรัฐฯ พร้อมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเจรจาเพื่อให้เกิดสันติภาพ และคาดหวังให้ทั้งสองฝ่าย ปฏิบัติตามข้อตกลงหยุดยิงโดยสมบูรณ์ และ เมื่อวันที่ 27 ก.ค. ที่ผ่านมามีเจ้าหน้าที่กระทรวงต่างประเทศสหรัฐฯ อยู่ในมาเลเซีย เพื่อช่วยประสานงานและส่งเสริมการเจรจาหยุดยิงในกรุงปทุมราชายา มีการใช้มาตรการกดดันผ่านนโยบายการค้า ประธานาธิบดี Donald Trump ได้โทรศัพท์ถึงผู้นำของไทยและกัมพูชา พร้อมเตือนว่าจะ ไม่สานต่อข้อตกลงการค้าหรือสนับสนุนการเจรจาด้านการค้า หากความรุนแรงยังดำเนินต่อไป โดยตั้งกำหนดเส้นตายวันที่ 1 สิงหาคม 2568 สำหรับการลงนามข้อตกลงการค้าครั้งใหม่ หลังข้อตกลงหยุดยิงมีผลบังคับใช้ Trump ได้ออกโพสต์ในโซเชียลมีเดียอ้างว่าเขามีบทบาทสำคัญในการบรรลุข้อตกลง และเรียกตนเองว่า “President of Peace” นี่อาจเป็นการเชื่อมโยงกับรางวัลโนเบลสันติภาพ ที่ Trump อยากจะได้รับในอนาคต

จีน: การแสดงออกเชิงทางการทูตและนโยบาย กระทรวงต่างประเทศจีน แถลงอย่างเป็นทางการวันที่ 27 ก.ค. 2568 ว่า จีนมีความรู้สึก “เสียใจอย่างลึกซึ้ง” ต่อการสูญเสียชีวิตทั้งในฝั่งไทยและกัมพูชา และขอส่งความเสียใจกับครอบครัวของผู้เสียชีวิต จีนเห็นว่า ไทยและกัมพูชาเป็นทั้งเพื่อนและเพื่อนบ้านของจีน การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการข้อพิพาทอย่างเหมาะสมมีประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศและความสงบในระดับภูมิภาค จีนเรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายแสดงความมีเหตุผลและความอดทน และเข้าสู่การเจรจาทางการเมืองภายใต้กรอบการไกล่เกลี่ยของ ASEAN ซึ่งจีนสนับสนุนอย่างเต็มที่ จีน ปฏิเสธข่าวลือว่ามีการส่งอาวุธหรือสนับสนุนทางเทคนิคใหม่ใด ๆ ให้กัมพูชา ตั้งแต่เหตุการณ์เกิดขึ้น โดยยืนยันว่าอาวุธที่กัมพูชามีอยู่เป็นผลมาจากความร่วมมือยุคก่อนหน้า และไม่มีการส่งมอบเพิ่มในช่วงความขัดแย้งนี้ รวม.

ต่างประเทศจีน หวังว่าสองฝ่ายจะให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชน รักษาความเป็นเพื่อนบ้าน และแก้ไขข้อพิพาทโดยสันติผ่านการเจรจา จีนมีบทบาทค่อนข้างสงบ ไม่แสดง ‘แรงกดดัน’ เหมือนสหรัฐฯ แต่เป็นผู้สังเกตการณ์และสนับสนุนกระบวนการทางการทูตในระดับภูมิภาค อย่างไรก็ตาม มีสื่อ

ทางการของจีน กลับเสนอข่าวที่สนับสนุนกัมพูชาโดยกล่าวหาว่า ไทย ชัดขวางเสถียรภาพในภูมิภาค นั้นแสดงว่า จีน ยังคงสนับสนุน กัมพูชาในฐานะพันธมิตรยุทธศาสตร์ ดังนั้น จีน ไม่ทั้ง กัมพูชาแน่นอน รวมถึง จีน กับ ไทย ก็มีสัมพันธ์ มาอย่างยาวนาน จีน จึงไม่สามารถเข้าข้างใดข้างหนึ่งได้ชัดเจน

อาเซียน: เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2568 รัฐมนตรีต่างประเทศของ ASEAN ออกแถลงการณ์ร่วมว่ามีความห่วงใยอย่างยิ่งต่อสถานการณ์ความรุนแรงตามแนวชายแดน ทั้งสองฝ่ายควรลดการโจมตีทันที ดำเนินการหยุดยิง เปิดการเจรจาภายใต้หลักสันติภาพ และยึดหลักของ Charter of the United Nations, ASEAN Charter และ Treaty of Amity and Cooperation (TAC) ASEAN เน้นย้ำให้ทั้งสองฝ่ายต้อง ใช้ความนุ่มนวลขั้นสูงสุด (maximum restraint) และ ร่วมมือในกระบวนการเจรจาเพื่อคืนสู่ความสงบสู่ ASEAN ในฐานะตัวกลาง ประเทศสมาชิก โดยเฉพาะ มาเลเซียในฐานะประธาน ASEAN ปี 2568 ได้เป็นตัวกลางจัดประชุมเจรจาในกรุงปุตราจาया และประสานงานให้ไทย และ กัมพูชา ยอมรับข้อตกลงหยุดยิงโดยไม่มีเงื่อนไข สนับสนุนให้มีการตั้ง ทีมสังเกตการณ์ และ คณะกรรมการชายแดนร่วม (General Border Committee) เพื่อดูแลการบังคับใช้ในระยะต่อไป **ความท้าทายและข้อจำกัดของ** ASEAN ยังคงเผชิญข้อจำกัดทางอำนาจ รวมถึง หลักการไม่แทรกแซงและการตัดสินใจโดยฉันทามติ (consensus) ซึ่งทำให้ไม่สามารถดำเนินงานอย่างเต็มที่ในระยะเริ่มต้นของความขัดแย้ง

แนวโน้มในอนาคต: ดุลอำนาจในอินโดจีน

ความตึงเครียดระหว่างไทย-กัมพูชาครั้งนี้อาจเป็นตัวเร่งให้เกิดการจัดวางพันธมิตรใหม่ในภูมิภาคอินโดจีน โดยไทยอาจหันไปเสริมความร่วมมือกับเวียดนามหรืออินโดนีเซียเพื่อถ่วงดุลอิทธิพลของจีนในกัมพูชา ขณะที่ กัมพูชาก็อาจยิ่งพึ่งพาจีนทั้งด้านการทหารและเศรษฐกิจมากขึ้น หากไม่มีการคลี่คลายความขัดแย้งอย่างจริงจัง

ความเสี่ยงที่จะเกิดการเผชิญหน้าทางทหารซ้ำซ้อน หรือการใช้ “สงครามตัวแทน” ก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การเปรียบเทียบกรณีแอฟริกาใต้-อิสราเอล กับ ไทย-กัมพูชา: ศึกษาความเป็นไปได้ในรอบ

กฎหมายระหว่างประเทศ

กรณีที่แอฟริกาใต้ยื่นฟ้องอิสราเอลต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) เมื่อปลายปี 2566 นับเป็นกรณีตัวอย่างสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้กลไกกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อตอบโต้การกระทำที่ถูกรับว่าเข้าข่ายอาชญากรรมร้ายแรงอย่างการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (genocide) ในฉนวนกาซา การฟ้องร้องครั้งนั้นอ้างอิงอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 ซึ่งทั้งแอฟริกาใต้และอิสราเอลเป็นรัฐภาคี ด้วยเหตุนี้ ICJ จึงมีอำนาจพิจารณาคดีตามหลักการของสนธิสัญญา ตามคำสั่งของศาล ICJ (26 มกราคม 2567) ยังไม่ตัดสินว่าอิสราเอล "กระทำฆ่าล้างเผ่าพันธุ์" หรือไม่ แต่ศาล มีคำสั่งให้ใช้มาตรการชั่วคราว (Provisional Measures) 1. อิสราเอลต้องใช้มาตรการทุกวิถีทางในอำนาจของตนเพื่อป้องกันการกระทำผิดภายใต้ Genocide Convention 2. ป้องกันและลงโทษการยุยงให้เกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ 3. ต้องอนุญาตให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเข้าสู่กาซาโดยไม่ล่าช้าและมีประสิทธิภาพ 4. ป้องกันการทำลายหลักฐาน 5. ต้องรายงานต่อศาลเป็นระยะ ๆ ว่าได้ดำเนินการตามมาตรการเหล่านี้อย่างไร ศาลไม่ได้สั่งให้อิสราเอล "หยุดยิง" อย่างชัดเจน แต่คำสั่งมีลักษณะผูกพันและมีน้ำหนักในเวทีระหว่างประเทศ ในทางกลับกัน กรณีที่ประเทศไทยมีความขัดแย้งชายแดนกับกัมพูชาในปี 2568 ซึ่งนำไปสู่การสู้รบและมีรายงานการโจมตีต่อเป้าหมายพลเรือน ก็ได้จุดกระแสเรียกร้องให้รัฐบาลไทยใช้กลไกของศาลระหว่างประเทศเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) หรือศาลอาญาระหว่างประเทศ (ICC) อย่างไรก็ดี ความเป็นไปได้ในเชิงกฎหมายระหว่างประเทศของไทยกลับมีข้อจำกัดที่แตกต่างจากกรณีของแอฟริกาใต้ ในประเด็นของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ) นั่นคือ ประเทศไทยไม่ได้เป็นภาคีของ ICJ ไทยไม่ได้ยอมรับเขตอำนาจบังคับของศาลโลก (Compulsory Jurisdiction) อีกทั้งไม่มีอนุสัญญาหรือสนธิสัญญาเฉพาะที่กำหนดให้มีการยื่นฟ้องโดยรัฐหนึ่งต่ออีกรัฐหนึ่งในข้อหาอาชญากรรมสงครามระหว่างไทยกับกัมพูชาได้โดยอัตโนมัติ การฟ้องจึงทำได้ก็ต่อเมื่อกัมพูชายินยอม หรือทั้งสองฝ่ายยินยอมให้นำคดีเข้าสู่การพิจารณาเฉพาะกรณี ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะในภาวะที่ทั้งสองประเทศมีข้อพิพาทรุนแรงต่อกันอยู่ ประการที่สอง หากพิจารณาในรอบของศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court) ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินคดีกับ "บุคคล" ที่กระทำอาชญากรรมสงคราม อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ หรือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ในกรณีแอฟริกาใต้ฟ้อง ICC ต่อกรณีของอิสราเอลนั้น อิสราเอล ไม่ใช่รัฐภาคีของ ICC แต่ดินแดนปาเลสไตน์ซึ่งรวมถึงฉนวนกาซา ได้รับการยอมรับให้เป็นรัฐภาคีของ ICC ตั้งแต่ปี 2558 นั้นทำให้ศาลมีเขตอำนาจสอบสวนการกระทำในพื้นที่ดังกล่าว แม้ผู้กระทำ จะเป็นพลเมืองของรัฐที่ไม่ร่วมเป็นภาคีก็ตาม และในที่สุด ICC ได้ออกหมายจับ นายเบญจามิน เนทันยาฮู และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมสงครามและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ

แล้ว ส่วนประเทศไทย แม้ประเทศไทยจะไม่ได้เป็นรัฐภาคีของศาลอาญาระหว่างประเทศ แต่ก็ยังมีทางหนึ่งที่สามารถทำให้ ICC เข้ามาสอบสวนการกระทำของกัมพูชาได้ หากการกระทำนั้นเกิดขึ้นในดินแดนของกัมพูชา ซึ่งเป็นรัฐภาคี ICC และเข้าข่าย “อาชญากรรมสงคราม” หรือ “อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ” ไทยเองไม่สามารถ “ยื่นฟ้องโดยตรง” ต่อ ICC ได้ เพราะมีสิทธิเฉพาะรัฐภาคีเท่านั้น แต่ไทยสามารถรวบรวมหลักฐานและ “ส่งข้อมูล” ไปยังอัยการของ ICC เพื่อขอให้เปิดการสอบสวนเบื้องต้น โดยใช้ช่องทางที่เรียกว่า “Proprio motu” คือ การที่อัยการเริ่มสอบสวนด้วยตนเองจากข้อมูลของบุคคลภายนอก หากเห็นว่ามีหลักฐานเพียงพอและอยู่ในเขตอำนาจของศาล อีกทางหนึ่งคือ การเสนอเรื่องผ่านคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เพื่อให้ส่งคดีต่อศาล ICC ได้ แม้รัฐที่เกี่ยวข้องจะไม่ใช่ภาคี แต่แนวทางนี้มีโอกาสต่ำเพราะต้องอาศัยฉันทามติของมหาอำนาจ สรุปรวม ไทยจะไม่ใช้สมาชิก ICC แต่ยังมีหวังที่จะใช้กลไกศาลนี้ได้ “โดยอ้อม”

ข้อพิพาทชายแดนไทย-กัมพูชาครั้งล่าสุดมิใช่เพียงเหตุการณ์ความมั่นคงระดับทวิภาคี แต่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างอำนาจ การเมืองภายในรัฐ และภูมิรัฐศาสตร์ระดับภูมิภาค ข้อกล่าวหาว่าผู้นำกัมพูชาเป็น “อาชญากรรมสงคราม” อาจเป็นทั้งผลสะท้อนจากความจริงและเครื่องมือทางการเมือง การวิเคราะห์อย่างรอบด้านทั้งในมิติของกฎหมายระหว่างประเทศ บทบาทของผู้นำ และพลวัตของภูมิภาค จะช่วยให้เรามองเห็นทางออกของความขัดแย้งได้อย่างยั่งยืนและไม่ตกอยู่ภายใต้วังวนของการตอบโต้ซ้ำซาก

พ.อ. หญิง มณฑิรา ยิ้มสมบูรณ์

อจ.กก.วทบ.

อ้างอิง

1. <https://th.usembassy.gov/the-ceasefire-between-cambodia-and-thailand/> The Ceasefire Between Cambodia and Thailand
2. <https://www.bbc.com/thai/articles/c5ypykpnkeo> จากเหตุโจมตีเป้าพลเรือน ไทยจะสามารถนำ กัมพูชาขึ้นศาลอาญาโลก ฐานอาชญากรรมสงครามได้หรือไม่ ?
3. <https://betterworldcampaign.org/blog/understanding-international-court-of-justice> ศาลโลก กำลังพิจารณาคดี: นี่คือนี่ที่ควรรู้
4. <https://www.statewatch.org/news/2024/december/case-filed-at-icc-to-prosecute-is> ยื่นฟ้องต่อ ศาลอาญาระหว่างประเทศเพื่อดำเนินคดีเจ้าหน้าที่อิสราเอลในข้อหาข่มขืนปลุกปั่นให้ก่อการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
5. <https://www.icj-cij.org/node/203447> คำสั่งลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2567